Till VFU-handledare inför VFU IV – (UB42VY och UB43UU) VT25

Välkommen till VFU 4!

(Ett samlat dokument med ALLT inför, under och efter VFU. Du finner även informationen i VFU-portföljen och i Kursbeskrivningen).

Kursens upplägg

VFU-kursen pågår **5/5 - 9/6** (vecka 19–23). Totalt består kursen av 24 dagar med campus- och verksamhetsförlagd undervisning; varav **23 dagar är hos er på VFU-förskolan** och 1 dag är på Campus (9/6). **Första dagen som studenterna är på VFU-förskolan är 5/5**: studenten kommer till förskolan och deltar digitalt på kursintroduktionen tillsammans med sin handledare (och studenter från samma VFU-förskola).

Undervisningsfria dagar är torsdag 29/5 och fredag 6/6. (Fredag 30/5 räknas som en vanlig vardag).

Några av våra studenter gör **VFU utomlands**; de har samma kursdatum och kursplan (förväntade studieresultat) som övriga. Studenterna meddelar de handledare i Sverige som pausas och de tillfälliga handledarna utomlands blir tillagda i VFU-portföljen.

Förskollärarstudenter från SU ska följa nedanstående regler/policy (se Moment 1):

- Utan uppvisande av registerutdrag från Polismyndigheten kan studenten ej påbörja VFU.
- Studenter ska ta reda på och följa sekretess och tystnadsplikt.
- Studenter ska ta reda på och följa förskolans policy kring: sen ankomst? eventuell sjukdom? toalett/blöjbyten? sekretess? tystnadsplikt? egen mobilanvändning?

VFU-kultur på förskolan *inför och under* kursen – med fokus på VFU 4:

Följande är viktigt att handledare och hela personalgruppen på VFU-förskolan blir informerade och samspelta i inför studentens **verksamhetsförlagda utbildning**:

- Handledaren förväntas vara insatt i VFU-kursen *innan* kursstart. Logga in i VFU-portföljen.
- VFU är hela förskolans och arbetslaget uppdrag, med handledaren som ansvarig.
- VFU-förskolan ansvarar för att utveckla VFU-kultur.

Introduktion VFU 4 - torsdag 5/5 - för studenter och handledare:

Den här dagen är studenterna på era VFU-förskolor och deltar på introduktionen därifrån.

- **Kl. 9.00-10.15:** Kursen inleds med en digital **Gemensam introduktionsföreläsning via Zoom** där kursen presenteras av kursansvarig/examinator: Emelie Westberg Bernemyr. Introduktionen är obligatorisk för studenter och alla handledare förväntas delta. Zoom-länk: https://stockholmuniversity.zoom.us/j/63835366088
- **kl.10.30-12: digitalt seminarium**. Seminariet är obligatoriskt för studenter och vi hoppas att samtliga handledare har möjlighet att delta. (Zoom-länkar i portföljen).
- **Lunch** (se till att det är sparad mat om ni äter *efter* barnen).
- **Resten av dagen:**
  - Student och handledare arbetar med *Moment 1: Handlingsplan och schema* för VFU 4.
  - Möta barngrupp och arbetslag.

Bedömningsseminarium för handledare på zoom:

Tisdag 3 juni kl.14-15 är alla handledare i VFU 4 välkomna att delta på ett digitalt bedömningsseminarium ihop med kursansvarig/examinator. Mötet sker i helgrupp och i mindre break-out; ingen avancerad teknik behövs men dubbelkolla gärna ljud och bild innan du loggar in. Under mötet går Emelie igenom olika viktiga aspekter kring bedömning och ni ges möjlighet att diskutera bedömning, kursens förväntade studieresultat och VFU-rapport. OBS: vi samtalar på ett generellt plan och inga enskilda studenter nämns vid namn. **Ingen föranmälan. Zoom-länk är samma som till kursintroduktionen. Välkomna!**

Kursinnehåll VFU 4 (UB42VY/UB43UU)

Kursen fokuserar förskoledidaktik och det meningsskapande som sker i mötet mellan barn, material och pedagoger. I kursen ingår att analysera olika aspekter av förskolans verksamhet i språkligt och kommunikativt hänseende samt att utifrån dessa analyser planera och iscensätta aktiviteter som kan inkludera alla barn. Olika typer av språkliga uttryck, aktiviteter och verktyg undersöks och diskuteras, exempelvis kroppsliga och verbala uttryck samt estetiska och semiotiska uttrycksformer, barnlitteratur samt digitala verktyg. Det ingår också att lyssna och samtala med barn samt att diskutera skillnader mellan olika sätt att kommunicera.

Fokusområden:

- ✓ självständigt leda barngrupp i lek, skapande, berättande och högläsning (se Moment 2).
- ✓ kommunicera och samarbeta med förskolepersonalen/arbetslaget.
- ✓ kommunicera och samarbeta med vårdnadshavare.
- ✓ Kursen fokuserar även allmändidaktisk medvetenhet (”hela förskollärayrket”), mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar.
- ✓ Progression från tidigare VFU-kurser: *självständighet, meningsskapande mellan barn-material-pedagog, det egna ledarskapet* samt *utvärdering av egen kommunikativ förmåga* är innehåll som fokuseras i kursen.

Termin 4: Förskoledidaktik med inriktning mot språk och kommunikation

Studenterna har under VT-25 gått en lång kurs med namnet ***Förskoledidaktik med inriktning mot språk och kommunikation***, 22,5hp. Studenterna har läst om barns språkutveckling, flerspråkighet, literacy och språklig mångfald samt erbjudits föreläsningar om olika teoretiska perspektiv på det meningsskapande som sker i mötet mellan barn, material och pedagog. Studenterna har deltagit i verkstäder kring musik och digitala verktyg samt seminarier med fokus på olika sorters berättande och högläsning i olika former. De har examinerats kring något som vi kallar för ”den vidgade barnboken” där det handlar om att breddat planera för 1-2åringar med fokus på att stimulera barns språk och kommunikation. Studenterna har med utgångspunkt i kursens föreläsningar och seminarier om barnlitteratur och digitala verktyg även designat en digital produkt. Produkten tar utgångspunkt i ett teoretiskt perspektiv på språk och kommunikation och ska fungera inspirerande för barns berättande, skapande, lek och meningsskapande. Kursen har skapat förutsättningar för studenterna att reflektera kring vilken betydelse det har att vara en språkligt medveten pedagog, samt estetiskt och lekfullt medveten, i barns meningsfulla sammanhang. Den sista delkursen fokuserar uppsatsskrivande baserat på observationer av barns språk och kommunikation i förskolan.

Fråga gärna era studenter om vad de har mött och gjort under terminen samt under tidigare terminer. Uppgifterna som ska genomföras under denna kurs är skräddarsydda utifrån vad de arbetat med under terminens gång samt utifrån ett allmändidaktiskt perspektiv (”hela förskollärayrket”). Nu ska möjlighet ges att få pröva detta i VFU-förskolans verksamhet 😊

Handledning och handledningssamtal

Planera in tid för handledning. Den kan ske på flera sätt, såväl fortlöpande, i direkt anslutning till pågående verksamhet, som vid på förhand avtalade tider. Det är av yttersta vikt att studenten ges möjlighet till enskilda reflekterande handlednings samtal.

Under VFU-perioden är det viktigt att handledningssamtalen äger rum med formativt (framåtblickande) syfte. Den formativa bedömningens dubbla funktion omfattar återkoppling både till verksamheten och till studenten och beaktar därmed både de förutsättningar som verksamheten medger och studentens genomförande. Professionsutvecklingsmatrisen avser att utgöra ett stöd vid handledningssamtalen. Reflektion och samtal kan bidra till en handledd bearbetning av studentens erfarenheter av arbetet i VFU-förskolans verksamhet.

Moment 1–5 i VFU-portföljen:

Kursens innehåll och form är utformad så att studenter och handledare ska kunna planera en så meningsfull, anpassad och likvärdig VFU som möjligt. Momenten skapar förutsättningar och synliggör förväntningar.

Moment 1: Handlingsplan och schema

Handlingsplanen för VFU-perioden är obligatorisk och examinerande. Planen upprättas mellan student och handledare och ska utgöra ett redskap i genomförandet av VFU-perioden och synliggöra det målinriktade arbetet.

Att upprätta en handlingsplan:

Handlingsplanen lämnas in när student & handledare har bearbetat och konkret svarat på följande 8 frågor:

1. **VAD är din och handledarens målbild när du är godkänd på VFU 4?** Dvs. HUR ser din progression ut vid kursens slut? (Samtala om förväntade studieresultat och Moment 5).
2. **VAD framkom i tidigare VFU-perioder?** VILKA utvecklingsområden behöver du öva på? VILKA styrkor har du som du kan ta stöd av?
3. VILKA **förväntningar** har VFU-förskola, handledare och arbetslag på dig som student? med fokus på måluppfyllelse för VFU 4?
4. VILKA **förväntningar** har du som student på VFU-förskola, handledare och arbetslag? med fokus på måluppfyllelse för VFU 4?
5. Med utgångspunkt i **kursens förväntade studieresultat**: VILKA aktiva verb och förmågor förväntas du utveckla?
6. **Med fokus på Moment 2:** HUR planerar ni för att du som student ska få förutsättningar att öva, reflektera, pröva och visa måluppfyllelse?
7. **Med fokus på Moment 3:** HUR planerar ni för att du som student ska få förutsättningar att öva, pröva, reflektera och visa måluppfyllelse?
8. Vad behöver du som student känna till och följa gällande **VFU-förskolans policy** om: sen ankomst? eventuell sjukdom? blöjbyten? sekretess? tystnadsplikt? egen mobilanvändning?
9. Hur ser ditt **schema** ut under VFU-perioden? Tider för **handledningssamtal**?

OBS! Plagiera inte! Använd inte AI-program när ni lämnar in texter i VFU-portföljen!

Ramar för VFU:

Verksamhetsförlagd utbildning innebär obligatorisk närvaro och bedrivs på heltid (40 timmars studietid/vecka, dvs. 8 timmar/dag).

Studietimmarna ska bedrivas på plats i förskolans verksamhet. Det innebär verksamhet i barngruppen och andra förskollärаruppgifter, handledningstid, planeringstid och reflektionstid.

Om studenten har frånvaro under VFU ansvarar studenten för att fylla på Handlingsplanen med de datum som frånvaron ska tas igen på utifrån överenskommelse med handledaren. Om det handlar om fler än 5 frånvarodagar ska student och handledare kontakta kursansvarig).

Studenten förväntas under VFU-kurser att kontinuerligt och successivt under utbildningens gång delta aktivt i nedanstående punkter (därför är moment 2 och 3 skräddarsydda utifrån detta med förväntade studieresultat i fokus):

- ✓ Ledning av barngrupper i alla förekommande situationer i verksamheten
- ✓ Planering och ledning av arbetslag
- ✓ Planering inför och deltagande vid utvecklingssamtal
- ✓ Planering inför och deltagande vid föräldramöten
- ✓ Deltagande i APT och andra möten

Moment 2. Självständigt leda barngrupp genom lek, skapande verksamhet, berättande och högläsning: planera, genomföra och utvärdera

Moment 2 innebär en **process** som är tänkt att stödja, stimulera och synliggöra den **progression** som du förväntas att utveckla under VFU 4. Kursen fokuserar **förskoledidaktik** och det **meningsskapande** som sker i mötet mellan barn, material och pedagoger.

Din handledare och VFU-förskola ansvarar för att skapa **förutsättningar** för dig att arbeta med processen. Du som blivande förskollärare ansvarar för att **självständigt och kontinuerligt *pröva – reflektera – öva – visa*** måluppfyllelse.

Syfte:

Momentet är skapat utifrån förväntade studieresultat (och examensmål för utbildningen) och syftar till att **utveckla *färdigheter och förmågor* som krävs för att självständigt**:

- **leda** mindre och större barngrupp genom lek, skapande verksamhet, berättande och högläsning.
- spontant och planerat **kommunicera** med yngre (1-3år) och äldre (4-6år) barn.
- **motivera** och **utvärdera** planerad verksamhet.
- **ta utgångspunkt i och anpassa till** barns erfarenheter, kunskaper och olika förutsättningar.
- **kommunicera** med vårdnadshavare om pågående verksamhet och barns meningsskapande.
- **utvärdera** egna kommunikativa resurser, didaktiska val och handlingar.

Process: leda barngrupp genom att *pröva – reflektera – öva – visa*:

- **följande roller i mötet med barn:** Lekfull pedagog – Estetiskt medveten pedagog – Språkmedveten pedagog – Berättare – Högläsare – Kommunikativ och anpassningsbar pedagog och ledare.
- **följande uttrycksformer i mötet med barn:** Lek – Kroppsliga, estetiska och verbala uttryck – skapande – Utvidgande av barnbok genom dans/musik/drama – Berättandeformer – Högläsningsformer.
- **olika kommunikativa resurser i mötet** med vårdnadshavare.
- **utvärdera** didaktiska val och handlingar, din pedagogroll och ledarroll.

För mer stöd och stimulans se separat guide. Lycka till och ha det så roligt!

Praktisk och skriftlig förberedelse inför Reflektionsseminariet:

För att fördjupa erfarenhetsutbyten från alla studenters processer förväntas **Du ta med något konkret som symboliserar barnens och ditt görande från era unika lek/skapande verksamhet/berättar/högläsnings-aktiviteter.**

Svara med dina egna ord och tydligt på nedan frågor med 1-3meningar. Synliggör senast den **5 juni i VFU-portföljen**.

1. **VAD** (rekvisita/dokumentation m.m.) kommer du ta med dig till reflektionsseminariet?
2. **VARFÖR** (motivering/syfte) kommer du ta med dig just detta till reflektionsseminariet?

Moment 3. Kommunicera genom kollegiala samtal/möten med arbetslag/förskolepersonal.

Moment 3 innebär en **process** som är tänkt att stödja, stimulera och synliggöra den progression som du förväntas att utveckla under VFU 4. Kursen fokuserar **förskoledidaktik** och det **meningsskapande** som sker **i mötet mellan barn, material och pedagoger.**

Din handledare och VFU-förskola ansvarar för att skapa förutsättningar för dig att arbeta med processen. Du som blivande förskollärare ansvarar för att kontinuerligt ***pröva – reflektera - öva - visa*** måluppfyllelse.

Syfte:
Momentet syftar till att du utvecklar *färdigheter och förmågor* som krävs för att:

- **kommunicera** spontant och planerat med VFU-förskolans förskolepersonal.
- **anpassa** ditt lyssnande, talande, läsande och skrivande med förskolepersonalen.
- **säkert och kritiskt använda** olika medier och resurser.
- **visa** språkmedvetenhet.
- **uppmärksamma** olika gynnsamma sätt att **kommunicera och leda**.
- **utvärdera** egna förmågor att **kommunicera** och egna **kommunikativa** resurser.

Process: kommunicera med förskolepersonal genom att *pröva – reflektera – öva – visa*:

a) Spontan kommunikation med förskolepersonal:

- **kommunicera** spontant med arbetslag/hela förskolans personal.
- **utvärdera** egna förmågor att **kommunicera**.

b) Planera och genomför språkmedvetna samtal och möten med arbetslaget:

- **ta utgångspunkt i** Moment 2 (din pågående/genomförda process i att leda barn).
- **kommunicera** Moment 2 med hela arbetslaget.
- **anpassa** ditt lyssnande, talande, läsande och skrivande till hela arbetslaget.
- **säkert och kritiskt använda** olika medier och resurser.
- **visa** språkmedvetenhet.
- **utvärdera** egna förmågor att **kommunicera**.

c) Uppmärksamma arbetslagets/förskolepersonalens gynnsamma kommunikation:

- **uppmärksamma** gynnsam **kommunikation** som **används** när kollegor (arbetslag/förskolepersonal) **kommunicerar** med varandra.
- **uppmärksamma** hur kollegor **leder** andra kollegor på olika gynnsamma sätt.
- **uppmärksamma** olika gynnsamma **kommunikativa resurser** i **olika spontana** och **planerade** situationer.

För mer stöd och stimulans se separat guide. Lycka till och ha det så roligt!

Praktisk förberedelse och skriftlig inlämning inför Reflektionsseminarium:
På seminariet kommer du att dramatisera ihop med andra med fokus på ”kollegiala samtal genom gynnsam kommunikation”. För att förbereda dig förväntas **Du att välja ut och beskriva** en situation från dina egna erfarenheter av moment 3c för att använda som fallbeskrivning under seminariet.

Din skriftliga inlämning ska vara ca 80–100 ord. Synliggör senast den **5 juni**.

Moment 4: Självvärdering och Trepartssamtal

Trepartssamtal:

Trepartssamtalet sker muntligt på Zoom. Trepartsläraren meddelar zoom-länken via VFU-portföljen. I denna VFU-kurs ingår det andra trepartssamtalet i utbildningen. Det kallas också för Flerpartssamtal i VFU-portföljen. Samtalet är obligatoriskt. **Perioden för trepartssamtalen är i första hand: 15–28/5.**

Trepartsläraren bär ansvaret för att leda trepartssamtalet men studenten har möjlighet att leda om hen själv önskar det. Alla tre parter ska ges förutsättningar att delta i samtalet på lika villkor; men med fokus på studenten och dennes progression.

Syftet med trepartssamtalet är att studenten i lugn och ro ska ges tillfälle att få samtala om det som är angeläget för hen inom sin professionsutveckling. Syftet är också att studenten i ett gemensamt samtal ska få möta dig som handledare och en universitetslärare (trepartslärare) eftersom verksamhetsförlagd utbildning och campusförlagd utbildning samarbetar under VFU-kurser.

Skriftlig självvärdering:

Inför samtalet ska studenten skriva och lämna in en **Självvärdering**; **vilket är ett examinerande moment. Studenten ska visa sin text inför samtalet.**

Syftet med självvärderingen är att studenten ska få möjlighet att sätta ord på sin progression och det hen önskar fokusera under samtalet och för att bägge lärarna ska kunna förbereda sig inför samtalet. Studenten har stor frihet att välja vad hen vill ta upp i självvärderingen kring sitt yrkesblivande till förskollärare. Utgå t.ex ifrån individuella mål formulerade i Handlingsplanen och progressionen från VFU III. VFU-handboken och professionsutvecklingsmatriserna ger ytterligare vägledning. Studenten uppmuntras att fokusera sina styrkor och utvecklingsområden i relation till kursens förväntade studieresultat med fokus på:

- ✓ att självständigt planera, motivera, anpassa och leda barns meningsskapande
- ✓ kommunicera med barn, vårdnadshavare och personal
- ✓ din egna progression i relation till förväntningar som finns i moment 2-3 och 5.

Moment 5: Skriftlig utvärdering: leda barngrupp, kommunicera med förskolepersonal och vårdnadshavare.

Detta avslutande skriftliga moment examinerar målet:

- *utifrån gjorda erfarenheter och kursens förväntade studieresultat beskriva, bedöma och ge exempel på egna styrkor och utvecklingsområden inför nästa VFU-kurs.*

5a-c. Utgå från dina erfarenheter av att genomföra Moment 2:

Här är det viktigt att *dina styrkor och utvecklingsområden* blir synliga i förhållande till att vara pedagog och ledare för en barngrupp.

- **5a) VAD** behövde du konkret **förändra i din roll som lekfull, estetiskt medveten pedagog och ledare** för att **anpassa** till barns meningsskapande och barns olika förutsättningar? **Svara** med ca. 50–100 **ord.**
- **5b) VAD** behövde du konkret **förändra i din roll som berättare och högläsare** för att **anpassa** till yngre och äldre barns språkutveckling**? Skriv** med 50–100 ord.
- **5c) VILKA kommunikativa förmågor och resurser** har du **utvecklat** i möten med vårdnadshavare? **HUR ser progressionen ut** från tidigare VFU-perioder? **Svara** med ca. 50–100 ord.

5d. Utgå från dina erfarenheter av att genomföra Moment 3:

Här är det viktigt att *dina styrkor och utvecklingsområden* blir synliga i förhållande till att kommunicera med förskolepersonal och uppmärksamma gynnsamma samtal och möten.

- **5d) VILKA kommunikativa förmågor och resurser har du utvecklat i möten och samtal med förskolepersonal? Svara** med ca. 50–100 ord.

Utgå ifrån dagens muntliga reflektionsseminarium:

Här är det viktigt att *dina styrkor och utvecklingsområden* blir synliga i förhållande till att kommunicera med studentkollegor.

- **5f) VAD** tar du med dig gällande **andra studenters fallbeskrivningar gällande** ”kollegiala samtal genom gynnsam kommunikation”**? Svara** med ca. 50–100 ord.
- **5g) VAD** blev **enligt dig gynnsamt/intressant/utvecklande** under era **dramatiseringar? Svara** med ca. 50–100 ord.

Din text ska skrivas med dina egna ord och förväntas bli **300–600 ord**. Synliggör senast den **9 juni (10 juni för eftermiddagsgruppen)**.

Behöver din text **kompletteras** får du en kommentar om det av din kurslärare. Komplettering **ska göras** inom en vecka.

OBS! Plagiera inte! Använd inte AI-program när du lämnar in texter i VFU-portföljen!

Frånvaro under VFU

VFU är obligatoriskt. Frånvaro p.g.a. sjukdom eller annan orsak ska tas igen i anslutning till VFU-kursens slut. Enstaka dagars frånvaro, upp till max 5 dagar, tas igen efter avtal mellan dig som VFU-handledare och studenten. Dagarna skrivs in i Handlingsplanen och studenten skickar ett mejl med informationen till kursläraren**. Vid frånvaro mer än 5 dagar ska du som VFU-handledare kontakta kursansvarig.**

Risk för underkännande

Så fort du som VFU-handledare har några frågor eller känner tveksamhet kring bedömning eller godkännande av studentens VFU är det viktigt att du så tidigt som möjligt kontaktar kursansvarig Därigenom kan VFU-perioden användas för gemensamt agerande i syfte att förbättra förutsättningarna för godkänt studieresultat. Vi har utarbetade rutiner för detta.

Avslutande obligatoriskt reflektionsseminarium för studenter

Reflektionsseminariet ges på Campus den 17/1–24 och är obligatoriskt för alla studenter som genomfört kursen. Om studenten har upp till 4–5 dagars frånvaro deltar hen i alla fall. Vid fler än 5 dagars frånvaro kontaktar handledaren kursansvarig (om inte detta redan gjorts).

Efter VFU-perioden

VFU-rapport

VFU avslutas med att du som VFU-handledare fyller i en VFU-rapport med kommentarer till varje förväntat studieresultat. VFU-rapporten fylls i och skickas digitalt via VFU-portföljen. Det är viktigt att studenten har **fullgjort sin närvaro när VFU-rapporten skickas in**. Viktiga redskap för bedömning av studentens VFU är handlingsplan, handledningssamtal, bedömningskriterier, studentens självvärdering och trepartssamtalets innehåll. Som VFU-handledare ska du med utgångspunkt i kursens innehåll bedöma i vilken grad och på vilka sätt studentens visade kunnande svarar mot kursens förväntade studieresultat. Bedömningen görs i denna kurs utifrån en tregradig skala. Observera att för ett godkänt betyg krävs att samtliga mål är godkända. För slutbetyget VG krävs att samtliga mål bedöms med ”i hög grad”. Vänligen kontrollera noga att VFU-rapporten är korrekt ifylld innan den skickas in. Mer information om VFU finns att läsa i VFU-handboken – se länk i VFU-portföljen.

Vid tekniska frågor

Gällande VFU-rapporten eller VFU-portalen mejla följande adresser (inga långa väntetider utan våra kollegor svarar väldigt snabbt):

VFU-portföljen: portfoljvfu@su.se VFU-portalen: portalvfu@su.se

Via länkarna nedan kommer du till film och instruktioner, som student och handledare har användning för under VFU perioden:

Länk till instruktionsfilmer om VFU-portföljen för handledare och studenter

Länk till information om dataskyddsförordningen fotografering, ljudupptagning och filmning

Vi som arbetar i VFU 4 på Stockholms universitet önskar er en givande VFU-period!

Emelie Westberg Bernemyr (kursansvarig och examinator: UB42VY och UB43UU)
emelie.bernemyr@buv.su.se

Sofia Grunditz (kursansvarig och examinator: VFU utomlands)

Sofia.grunditz@buv.su.se

Joel Lundström (kursadministratör: registrering, TimeEdit)

joel.lundstrom@buv.su.se

Bodil Halvars (trepartslärare)

Agneta Wallander Smith (trepartslärare)

Antonio Rodriguez (kurslärare och trepartslärare)

Charlotte Holmberg (kurslärare och trepartslärare)

Johanna Unga (trepartslärare)

Lisa Sjömilla (kurslärare och trepartslärare)

Magdalena Hulth (trepartslärare)

Maria Lund (administratör bemanning)